

Slutrapportering av uppdraget att utveckla stödet till kommuner med utsatta områden

(Ju2022/01000)

PM

**Slutrapportering av uppdraget att utveckla
stödet till kommuner med utsatta områden
(Ju2022/01000)**

PM

Brå – kunskapscentrum för rättsväsendet

Myndigheten Brå verkar för att brottsligheten minskar och tryggheten ökar i samhället. Det gör vi genom att ta fram fakta och sprida kunskap om brottslighet, brottsbekämpning och brottsförebyggande arbete, till i första hand regeringen och myndigheter inom rättsväsendet.

Publikationen finns som pdf på www.bra.se. På begäran kan Brå ta fram ett alternativt format. Frågor om alternativa format skickas till tillgangligt@bra.se

Vid citat eller användande av tabeller, figurer och diagram ska källan Brå anges. För att återge bilder, fotografier och illustrationer krävs upphovspersonens tillstånd.

Författare: Lisa Pedersen

urn:nbn:se:bra-1197

© Brottsförebyggande rådet 2024

Brottsförebyggande rådet, Box 1386, 111 93 Stockholm
Telefon 08-527 58 400, e-post registrator@bra.se, www.bra.se

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	3
Satsningar inom sex fokusområden.....	3
Projektet har bidragit till förbättringar.....	4
Kunskaper inför fortsatt praktisknära stöd.....	5
Inledning.....	6
Beskrivning av projektet	7
Projektets avgränsningar och fokusområden	7
Projektets mål	8
Medverkande kommuner.....	8
Samverkan med andra myndigheter.....	10
Projektets organisation och resurser	10
Projektets målgrupper	11
Projektets genomförande.....	12
Förberedelser i varje kommun.....	12
Stödet till kommunerna har tre format	12
Fokusområde 1: Kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete och kunskap om organiserad brottslighet	13
Fokusområde 2: Barn och unga som rekryteras till kriminalitet	14
Fokusområde 3: Parallella samhällsstrukturer och otillåten påverkan	16
Fokusområde 4: Välfärdsbrottslighet	17
Fokusområde 5: Situationellt och platsbaserat brottsförebyggande arbete.....	19
Fokusområde 6: Våldsbejakande extremism.....	21
Projektets avslutning	22
Uppföljning och resultat	24
Community Readiness Model.....	24
Uppföljande enkätundersökning	26
Löpande kvartalsuppföljning	28
Hinder och utmaningar i projektet	29

Lärdomar inför fortsatt praktisknära stöd	30
Brå fortsätter ge praktisknära stöd till utsatta områden.....	30
Förändringsarbete tar tid.....	30
Kunskap om förändringsarbete	31
Resurskrävande både för kommunerna och för Brå.....	31
Samordning av nationella initiativ.....	31
Referenslista.....	32
Bilageförteckning	33
Bilaga 1 Regeringsbeslut. Uppdrag om att utveckla stöd till kommuner med utsatta områden	34
Bilaga 2 Sammanfattning av projektets fokusområden och aktiviteter per kommun.....	35
Linköping	35
Göteborg Sydväst	36
Trollhättan	37
Sigtuna	38
Södertälje	39

Sammanfattning

Brå fick i mars 2022 i uppdrag av regeringen att utveckla stödet till kommuner med utsatta områden (Ju2022/01000). Med anledning av regeringsuppdraget startade Brå ett projekt där fem kommuner har medverkat: Linköping, Södertälje, Sigtuna, Trollhättan och Göteborg Sydväst. Kommunerna har områden som av Polismyndigheten bedöms som *särskilt utsatta områden* eller *riskområden*.

Projektet Stöd till kommuner med utsatta områden (SUO) pågick under år 2023 och avslutades under våren 2024. Arbetet har utgått från den lokala problembilden i varje kommun och har omfattat kunskapshöjande insatser, stöd till verksamhetsutveckling samt införande av nya arbetsmetoder.

Satsningar inom sex fokusområden

Under projekttiden har en mängd aktiviteter genomförts i kommunerna. Samtliga aktiviteter ryms inom sex stycken fokusområden:

1. kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete och kunskapshöjande insatser om organiserad brottslighet
2. barn och unga som rekryteras till kriminalitet
3. parallella samhällsstrukturer och otillåten påverkan
4. välfärdsbrottslighet
5. situationellt och platsbaserat brottsförebyggande arbete
6. våldsbejakande extremism

Det övergripande fokusområdet om kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete omfattade bland annat utbildningar och föreläsningar om den nya lagen (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete. Brå gav även praktisknära stöd till kommunerna, till exempel för att förbättra lokala lägesbilder. För Södertälje kommun har projektet fokuserat på att utveckla en övergripande styrmodell för hela kommunkoncernen med avseende på det kunskapsbaserade brottsförebyggande arbetet.

Flera kommuner ville fokusera på arbetet med barn och unga som rekryteras till kriminalitet. Linköping, Trollhättan, Sigtuna och Göteborg

Sydväst erhöll exempelvis stöd för att utveckla samverkansformen SSPF (skola, socialtjänst, polis och fritid).

Parallella samhällsstrukturer är ett problem som kan förekomma i utsatta områden och var därmed ett fokusområde för projektet. Kommunerna genomförde bland annat aktiviteter för att bli bättre på att motverka och hantera otillåten påverkan från kriminella aktörer.

Inom fokusområdet om välfärdsbrottslighet introducerades bland annat modellen Crime proofing för att förebygga brott inom välfärdssystemen. Flera kommuner deltog i testandet av metoden, vilket resulterade i identifiering av risker och förslag till åtgärder för att förhindra felaktiga utbetalningar inom föreningsbidrag, hemvårdsbidrag och personlig assistans.

I fokusområdet om situationellt och platsbaserat brottsförebyggande arbete ingick implementering av brottsförebyggande perspektiv i samhällsbyggnadsprocessen samt insatser för att skapa tryggare skolmiljöer. Kommunerna fick även stöd från Brå i att utveckla arbetet inom EST - Effektiv samordning för trygghet.

Insatser för att stärka kommunernas förmåga att identifiera, motverka och hantera våldsbejakande extremism genomfördes av Centrum mot våldsbejakande extremism, CVE. Bland annat genomfördes workshops kring ett metodstöd som riktas till personal inom socialtjänsten och skolan.

Projektet har genomförts i samverkan med andra myndigheter, till exempel Polismyndigheten, länsstyrelserna och Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFoF).

Projektet har bidragit till förbättringar

Projektet dokumenterades och följdes upp på flera sätt. Inledningsvis genomfördes en så kallad Community Readiness-mätning¹ för att analysera förutsättningarna för förändringsarbete i kommunerna. Resultatet, som visade på både styrkor och brister inom det brottsförebyggande arbetet, användes för att anpassa stödet utifrån kommunernas behov.

¹ Community Readiness Model (CRM) är en metod som analyserar förutsättningar för att lyckas i ett förändringsarbete. Läs mer om modellen på Tri-Ethnic Center for Prevention Research, Colorado State University. <https://triethniccenter.colostate.edu/community-readiness/>

En enkätundersökning som genomfördes i slutet av projektet visade att majoriteten av respondenterna i kommunerna upplevde att projektet hade förstärkt det brottsförebyggande arbetet i deras verksamheter. Framförallt betonades projektets stöd har varit praktiktäna och att samverkan mellan olika verksamheter har förbättrats. Utmaningen för projektet var att genomföra det omfattande utvecklingsarbetet som planerats i kommunerna, under den relativt korta tidsperiod som uppdraget pågick. En samlad bild utifrån uppföljningen är dock att projektet bidrog till förbättringar av det kunskapsbaserade brottsförebyggande arbetet i de medverkande kommunerna.

Kunskaper inför fortsatt praktiktäna stöd

I regeringsuppdraget till Brå ombuds myndigheten redovisa hur de brottsförebyggande insatserna kan fortsätta att utvecklas samt hur erfarenheterna från projektet ska kunna användas av andra kommuner och områden. Projektet har delvis inneburit nya arbetssätt och verksamhetsområden för Brås stöd till kommuner. Därav finns det många lärdomar från projektet som kan tillämpas i det fortsatta arbetet.

Brås stöd till kommuner med utsatta områden övergår efter projektets avslut till att bli en del av det praktiktäna stödet som Brå erbjuder. Under hösten 2024 inleds arbetet med ett antal nya kommuner, i enlighet med Brås verksamhetsplan. I det fortsatta arbetet kommer flera av de insatser och metoder som ingick i projektet, och som provades för första gången inom ramen för projektet, att användas.

Inledning

Brå fick den 17 mars 2022 i uppdrag av regeringen att utveckla stödet till kommuner med utsatta områden (Ju2022/01000). Uppdraget innebar att tillsammans med relevanta aktörer ge ett behovsanpassat och praktiktäna stöd, i syfte att utveckla ett systematiskt och kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete lokalt.

Med anledning av regeringsuppdraget startade Brå ett projekt under hösten 2022 där fem kommuner har medverkat. Arbetet har utgått från den lokala problembilden i varje kommun och har omfattat kunskapshöjande insatser, stöd för verksamhetsutveckling samt införande av nya arbetsmetoder. Utöver det praktiktäna stödet har också ett ekonomiskt stöd utgått till varje deltagande kommun.

Projektet Stöd till kommuner med utsatta områden (SUO) har genomförts i samverkan med andra myndigheter såsom Polismyndigheten, länsstyrelserna, Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFoF) och Socialstyrelsen.

Den här rapporten innehåller en beskrivning av projektets genomförande, samt en analys och bedömning av utfallet och av hur de brottsförebyggande insatserna kan fortsätta utvecklas. Rapporten beskriver också hur erfarenheterna från arbetet kommer att tillvaratas i Brås fortsatta stöd i andra kommuner.

Beskrivning av projektet

Projektets avgränsningar och fokusområden

SUO-projektets avgränsningar har gjorts med utgångspunkt i den problematik som identifierats som central i Polismyndighetens lägesbild från år 2021, där en lista över utsatta områden presenteras (Polismyndigheten, 2021). Utifrån denna bedömning valdes ett antal fokusområden ut för Brås stöd:

1. kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete och kunskapshöjande insatser om organiserad brottslighet
2. barn och unga som rekryteras till kriminalitet
3. parallella samhällsstrukturer
4. välfärdsbrottslighet
5. situationellt och platsbaserat brottsförebyggande arbete
6. våldsbejakande extremism

Valet av fokusområden har utgått från problematiken som utgör grunden för bedömningen av utsatta områden, vilket i stor utsträckning relaterar till organiserad brottslighet. Det innebär att vissa andra brottstyper inte är huvudfokus för insatserna i det här projektet, trots att problemen förekommer i de utsatta områdena och kan få stora konsekvenser för individen. Exempel på sådana brottstyper är våld i nära relationer och brott som kan kopplas till hedersrelaterat våld och förtryck.

Avgränsningarna har också präglats av att projektets huvudfokus är att förebygga brott, och att insatserna därför riktats mot orsaker till brott och kriminalitet. Projektet omfattar därför inte utveckling av breda välfärdsinsatser, såsom ökad folkhälsa, minskad segregation, förbättrade skolresultat, ökad fritidssysselsättning eller liknande generella förbättringar av livsvillkor. Även om sådana insatser på lång sikt har betydelse för brottsligheten ingår de endast indirekt i det här projektet. Avgränsningarna baseras också på en bedömning av vad som är möjligt att genomföra inom projektets budget och tidsram.

Projektets mål

Projektets övergripande målsättning har varit att stärka kommunernas förmåga att bedriva ett systematiskt och kunskapsbaserat lokalt brottsförebyggande arbete. Aktiviteterna inom projektet har därmed syftat till att stärka de lokala aktörernas egen kapacitet att motverka och förebygga kriminalitet.

En del i det arbetet har varit att öka kunskapen om kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete inom relevanta personalgrupper. Därutöver förväntades även kommunerna att påbörja konkret utvecklingsarbete för att stärka det brottsförebyggande arbetet.

En ytterligare målsättning för projektet har varit att tydliggöra de brottsförebyggande komponenterna i utsatta områden och hur en kommun kan arbeta kunskapsbaserat med dem för att vända utvecklingen.

Erfarenheter av projektet förväntas bidra till Brås fortsatta arbete med att ge stöd till kommuner som har utsatta områden.

Medverkande kommuner

Fem kommuner valdes ut för att delta i projektet: Linköping, Södertälje, Sigtuna, Trollhättan och Göteborg Sydväst. Kommunerna har områden som av Polisen klassificerats som *särskilt utsatta områden* eller *riskområden*. I urvalet användes Polismyndighetens lägesbild från år 2021. I den lägesbilden är det totalt nio av landets kommuner som har en eller flera särskilt utsatta områden. Därtill tillkommer ytterligare åtta kommuner som har riskområden (Polismyndigheten 2021).

Urvalet av deltagande kommuner genomfördes i samråd med flera aktörer, inklusive Polismyndighetens Nationella operativa avdelning (NOA) och länsstyrelserna. De områden som hade negativ utveckling med avseende på kriminalitet och ordningsstörningar prioriterades.

Urvalet gjordes också med utgångspunkt från den kunskap som finns på Brå om hur det brottsförebyggande arbetet bedrivs i kommunerna. Med hänsyn till uppdragets tidsram har projektgruppen prioriterat de kommuner där det bedöms att insatserna från Brå kan ge kommunen utveckling på relativt kort tid. Det har också spelat viss roll om kommunen

har ingått i något av Brås tidigare projekt och därmed redan mottagit stöd av Brå i närtid.

I Brås årliga rapport om det brottsförebyggande arbetet i Sverige från år 2022, framhålls att medelstora städer kan ha större behov av stöd från Brå än storstäder. En enkätundersökning visar att utvecklingen av det kunskapsbaserade brottsförebyggande arbetet inte verkar gå lika snabbt i landets medelstora kommuner som det gör i storstadskommunerna och de mindre kommunerna (Brå, 2022a). Därför har det varit prioriterat att erbjuda medelstora städer stöd genom projektet.

Eftersom projektet också syftade till att utforska möjligheterna för Brå att fortsätta erbjuda fortsatt stöd till kommuner med utsatta områden, var det av betydelse att de utvalda kommunerna var geografiskt spridda och av varierande storlek. Det förväntades ge Brå viktig kunskap om hur stödet kan utformas beroende på kommunens läge och storlek.

Baserat på de här nämnda kriterierna kontaktades ett antal kommuner under hösten 2022 för vidare dialog om intresse för deltagande i projektet. Det slutliga urvalet avgjordes utifrån kommunernas vilja att delta och möjlighet att avsätta resurser för projektet.

De medverkande kommunernas särskilt utsatta områden/ riskområden:

Linköping	Skäggetorp (särskilt utsatt område)
Göteborg Sydväst	Tynnered/Grevegården/Opaltorget (riskområde)
Trollhättan	Kronogården/Lextorp/Sylte (riskområde)
Sigtuna	Valsta (riskområde)
Södertälje	Ronna/Geneta/Lina (särskilt utsatt område)
	Fornhöjden (riskområde)
	Hovsjö (riskområde)

Bedömningarna är hämtade ur Polismyndighetens lägesbild från år 2021. I Polismyndighetens uppdaterade lägesbild som publicerades 2023 görs en likartad bedömning av graden av utsatthet i kommunernas områden, förutom att Hovsjö betraktas som ett särskilt utsatt område år 2023.

(Polismyndigheten 2021 och 2023).

Samverkan med andra myndigheter

I regeringsuppdraget till Brå betonas vikten av att genomföra uppdraget i nära samverkan med relevanta aktörer och myndigheter. Projektet har samverkat med Polismyndigheten och länsstyrelserna inom flertalet aktiviteter. Vidare har Ekobrottsmyndigheten, Skatteverket och Ekonomistyrningsverket bistått projektet med föreläsningar och expertkunskap inom fokusområdet om välfärdsbrottslighet.

Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFoF) har varit nära samverkanspartner inom fokusområdet om att förhindra att unga rekryteras till kriminalitet. I dialog med MFoF valdes fyra av SUO-projektets kommuner som pilotkommuner för MFoF:s arbete inom regeringsuppdraget om brottsförebyggande föräldraskapsstöd (MFoF, 2024). Det innebar att projektets fyra kommuner även fick ta del av praktisknära stöd från MFoF. Stödet innebar att systematisera arbetet inom det riktade föräldraskapsstödet.

Projektet samordnade även insatserna med Socialstyrelsens pågående arbete för att sprida kunskapsstödet Insatser för att motverka fortsatt normbrytande beteende och återfall i brott (Socialstyrelsen, 2021).

Projektets organisation och resurser

Projektet Stöd till kommuner med utsatta områden (SUO) startade i augusti år 2022 och avslutades i maj år 2024. Brå har haft en intern projektgrupp med medarbetare och experter från flera av myndighetens enheter, inklusive Centrum mot våldsbejakande extremism (CVE).

För uppdragets genomförande erhöll Brå 3 miljoner kronor för år 2022 samt 3 miljoner kronor för år 2023. Under år 2022 användes medlen till största delen för ekonomiskt stöd till de medverkande kommunerna för att finansiera en lokal projektledare på halvtid i varje kommun, sammanlagt 2 miljoner kronor. En summa i samma storlek tilldelades kommunerna även år 2024 för att upprätthålla och vidareutveckla de aktiviteter som initierats inom ramen för projektet.

Medlen har också använts till inköp av tjänster, såsom Community Readiness-mätningar, föreläsningar och utbildningar. Exempelvis erbjöds nyckelfunktioner inom kommunerna en utbildning i implementerings- och förändringsarbete. Brå har även upphandlat konsulttjänster för att genomföra olika aktiviteter, däribland Sweco, som bidrog med processtöd

inom samhällsbyggnadsarbete, och Stiftelsen Tryggare Sverige, som stöttade implementeringen av brottsförebyggande arbete i skolmiljöer.

Resterande medel har använts för löner för projektledartjänsten och den övriga projektorganisationen på Brå. Sammantaget har arbetet och det ekonomiska stödet till kommunerna inneburit högre kostnader än de tillförda medlen, vilket har tagits från ramanslaget.

Projektets målgrupper

Projektets målgrupp är i första hand de medverkande kommunerna. Vilka delar av kommunernas organisation som berörts av projektet har styrts av kommunernas lägesbilder och de aktiviteter som kommunerna har genomfört. De verksamheter som berörts är främst de förvaltningar inom kommunerna som omfattas av socialtjänst, skola, fritid och fältarbete, HR- och säkerhetsfunktioner, vård och omsorg (inklusive funktionshinder och äldreomsorg). Dessutom har tekniska förvaltningar inom samhällsplanering, fastighetsförvaltning samt miljö- och hälsoskydd varit involverade. Utöver kommunens förvaltningar har även kommunala bolag, såsom bostadsbolag, samt Polisen deltagit i projektets aktiviteter.

Projektets genomförande

Förberedelser i varje kommun

Under hösten 2022 pågick en intensiv förberedelsefas i varje kommun. Flera planeringsmöten hölls i varje kommun där lägesbilder, önskemål och behov diskuterades ingående med representanter från flera olika förvaltningar inom kommunen. Även samverkansparter såsom Polisen och fastighetsägare deltog i arbetet.

Utifrån dessa diskussioner fastställdes och utarbetades en plan för varje kommun. Planerna beskrev de aktiviteter som skulle genomföras under år 2023 och skiljer sig åt mellan de deltagande kommunerna. I enlighet med uppdraget från regeringen har stödet till kommunerna anpassats efter den lokala lägesbilden. Brå gjorde också bedömningen att förutsättningarna för att kunna implementera utvecklingsarbete är bättre när stödet skräddarsys för att passa den aktuella verksamheten. De medverkande kommunernas arbete inom projektet skiljer sig därför något åt i valet av fokusområden och aktiviteter.

För att formalisera samarbetet undertecknades en skriftlig avsiktsförklaring mellan Brå och respektive kommun. Därefter arrangerades en konferens i varje kommun, en ”kickoff”, där den strategiska ledningen från kommunen deltog tillsammans med andra relevanta chefer och medarbetare. Även företrädare från lokalpolisområdet deltog, och i några fall förtroendevalda från relevanta nämnder. Syftet med kickoffen var att presentera och förankra aktiviteterna för en bredare del av organisationen.

Stödet till kommunerna har tre format

Under år 2023 och början av år 2024 genomfördes sedan en mängd aktiviteter inom projektets fokusområden. Stödet som erbjudits inom ramen för projektet har haft tre format:

- (1) kunskapshöjande insatser såsom utbildningar och föreläsningar
- (2) stöd för verksamhetsutveckling genom workshops
- (3) införande av nya arbetsmetoder och arbetssätt.

I det här kapitlet återges en sammanfattning av aktiviteterna i varje kommun, uppdelade efter respektive fokusområde. En lista över aktiviteter i varje kommun återfinns också i bilaga 2.

Fokusområde 1: Kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete och kunskap om organiserad brottslighet

Ett övergripande mål för projektet var att utveckla ett kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete i kommunerna. För kommuner med utsatta områden är det särskilt viktigt att ha kunskap om hur organiserad brottslighet kan ta sig uttryck på lokal nivå.

I inledningen av projektet genomfördes en digital basutbildning i kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete, speciellt framtagen för kommunerna i projektet. Med en utbildningsperiod på sex veckor deltog ett flertal nyckelpersoner från varje kommun samt deras samverkansparter inom Polisen och bland fastighetsägarna.

För att stödja det lokala utvecklingsarbetet arrangerades en utbildning om implementering. Målet var att förse de personer som arbetar med projektet på lokal nivå i kommunerna med verktyg för att effektivt implementera de nya metoder och arbetssätt som utvecklats inom projektet. Utbildningen arrangerades av Brå i samarbete med Enheten för implementering och utvärdering vid Region Stockholm.

Under projekttiden höll Brå ett flertal föreläsningar inom varje kommun om kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete och om den nya lagen om kommunernas ansvar för brottsförebyggande arbete. Primära målgrupper för sådana föreläsningar har varit kommunernas strategiska ledning och förtroendevalda samt samverkansparter, såsom Polisen.

Kommunerna fick på olika sätt ta del av stöd från Brå för att öka kvaliteten på arbetet med lägesbild, orsaksanalys, åtgärdsplan och uppföljning. Ett konkret exempel är att Brå samlade ett antal experter till en workshop kring i Göteborg Sydvästs lokala lägesbild, vilket resulterade i konstruktiv feedback till Göteborg Sydväst.

Stor konferens för erfarenhetsutbyte

I juni år 2023, halvvägs genom projektet, hölls en tvådagarskonferens i Stockholm där ett hundratal deltagare från de fem kommunerna i projektet samt representanter från Polismyndigheten, länsstyrelserna och andra

relevanta samverkansparter träffades. Konferensen bjöd på föreläsningar och seminarier samt möjlighet att främja kunskapsutbyte och diskussion kring projektets framsteg och utmaningar.

Ledning och styrning av kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete i Södertälje kommun

Södertälje kommuns inriktning för projektet kom att utvecklas och ändras under projektets gång. Det ledde med tiden till att projektet i Södertälje enbart fokuserade på att bedriva utvecklingsarbete inom fokusområdet om kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete. Förändringen skedde till viss del på grund av personalförändringar på nyckelfunktioner inom det brottsförebyggande arbetet men framförallt berodde den nya inriktningen på andra utmaningar inom det brottsförebyggande arbetet som blev synliga under projektets förberedelsefas. Under förberedelserna identifierades behov av att förbättra styrningen av det brottsförebyggande arbetet, i synnerhet samordningen mellan strategisk och operativ nivå. Därför bestämde sig Södertälje kommun för att ta ett mer omfattande grepp om det brottsförebyggande arbetet genom att utveckla en övergripande styrmodell för hela kommunkoncernen. Syftet med den nya styrmodellen är att skapa förutsättningar för att arbeta på ett mer systematiskt och kunskapsbaserat sätt.

Stödet till Södertälje från Brå har under projektet således främst bestått i att ge kunskapsstöd för att göra kartläggningar och utveckla den nya styrmodellen och den kommunövergripande lägesbilden. Södertälje kommun har därför inte bedrivit utvecklingsarbete inom ramen för projektets övriga fokusområden. Den nya styrmodellen kommer att implementeras under 2024 och 2025 och för detta ändamål har Södertälje erhållit ekonomiskt stöd från Brå.

Fokusområde 2: Barn och unga som rekryteras till kriminalitet

Fyra av de fem deltagande kommunerna valde att erhålla stöd inom ramen för fokusområdet om barn och unga som rekryteras till kriminalitet: Linköping, Trollhättan, Sigtuna och Göteborg Sydväst. Tre av dessa kommuner uttryckte behov av hjälp med antingen uppstart eller förbättring av sitt arbete med samverkansformen SSPF (samverkan mellan skola, socialtjänst, polis och fritid). För Göteborg Sydväst handlade stödet om att

strukturera och implementera konceptet "Ung i Sydväst", riktat mot unga som befinner sig i riskzon för att rekryteras till kriminalitet.

Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFoF) bjöds in att samverka med de fyra kommunerna för att stärka förutsättningarna att ge föräldraskapsstöd till vårdnadshavare.

Linköping och Trollhättan startar SSPF

Linköping valde att initiera SSPF i bostadsområdena Skäggetorp, Berga och Ryd. Under projektets gång hölls ett flertal möten, föreläsningar och workshops som resulterade i att en plan för SSPF konkretiserades.

I Trollhättan inleddes också arbetet med SSPF. Även här genomfördes ett flertal möten, föreläsningar och workshops. Under hösten 2023 anställdes en SSPF-koordinator av kommunen.

Sigtuna utvecklar befintligt SSPF

Även i Sigtuna önskades stöd för arbete med SSPF. Eftersom SSPF redan startats i Sigtuna önskade man få stöd för att förstärka och strukturera arbetet samt stöd för uppföljning. Under 2023 genomfördes möten med chefer och koordinatörer samt workshops för att tydliggöra SSPF i Sigtuna.

Göteborg Sydväst startar Ung i Sydväst

Göteborg Sydväst önskade hjälp med att etablera och strukturera ett koncept de valt att kalla "Ung i Sydväst", som syftar till att förbättra arbetet för barn och unga i risk för att rekryteras kriminalitet. Arbetet påbörjades hösten 2022 och fortsatte genom hela 2023 med flera olika aktiviteter, möten, föreläsningar och workshops ledda av Brå. Syftet med dessa aktiviteter var att strukturera arbetet inom Ung i Sydväst, att göra flödesscheman och se över hur verksamheten kan följas upp.

Föräldraskapsstöd i fyra utsatta områden

Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFoF) erbjöd projektets kommuner stöd för att utveckla föräldraskapsstödet i de utsatta områdena. I Trollhättan fokuserades på bostadsområdet Kronogården där aktiviteterna som genomfördes bland annat handlade om systematisering och utvärdering av tidigare arbete med föräldramöten i samverkan. De genomfördes även en utbildning av teamledare i familjebehandlingsprogrammet FFT (funktionell familjeterapi) samt

medskapande kommunikation samt en utredning om hur föräldraskapsstöd kan nå ut till fler föräldrar.

I Linköping fokuserade MFoF på området Skäggetorp med initiativ såsom att ta fram en arbetsmodell för ”brobyggare” (även kallade kulturlotsar och vuxenpolare), etablera tydligare samverkansstrukturer samt att utveckla ett preventionsnätverk.

I Sigtuna riktades insatserna mot området Valsta, med särskilt stöd till den ideella föreningen *Mamma United Community* som är en arena för mödrar och som kommunen samverkar med. Mamma United stöttar mammor i området med målet att ge kunskap och verktyg för att mammorna ska kunna påverka sin egen och sina barns livssituation.

I Göteborg Sydväst utbildades fler gruppleddare i föräldraskapsprogrammet LST, ledarskapsträning för tonårsföräldrar, som inkluderar brottsförebyggande åtgärder. MFoF gav också stöd till att starta fler skolsociala team i området.

Fokusområde 3: Parallella samhällsstrukturer och otillåten påverkan

Fokusområdet om parallella samhällsstrukturer har främst bestått av aktiviteter som syftar till att motverka och hantera otillåten påverkan från kriminella aktörer. Även Brås metodstöd: Agera mot brott och otrygghet med koppling till parallella samhällsstrukturer har använts (Brå, 2022b).

Otillåten påverkan

Otillåten påverkan från kriminella aktörer är en växande oro för landets kommuner. Inom ramen för projektet har aktiviteter som syftar till att öka förmågan att motverka och hantera otillåten påverkan genomförts i Göteborg Sydväst, Linköping och Sigtuna. I Trollhättan har intresse funnits men det har inte varit möjligt för Trollhättan att genomföra aktiviteter inom projekttidens ram.

I samtliga kommuner genomfördes ett noggrant förankringsarbete med berörda chefer, HR-funktioner samt säkerhetspersonal. I Linköping och Sigtuna fanns ett uttryckt behov av att undersöka hur otillåten påverkan tar sig i uttryck i kommunen. Därför hölls inledningsvis ett antal dialoger med relevanta chefer och medarbetare i dessa två kommuner. Utifrån innehållet i dialogerna utformades inriktningen för det fortsatta arbetet.

I Linköping organiserades tre halvdagsworkshops om otillåten påverkan för medarbetare i Skäggetorp, samt en mindre workshop för deras chefer. I Göteborg Sydväst hölls sex stycken halvdagsworkshops för medarbetare från socialförvaltningen. Målet med workshoptillfällena i de två kommunerna var att öka kunskapen bland medarbetarna om innebörden av otillåten påverkan, och medvetenheten om hur man kan identifiera och hantera påverkansförsök. Kommunerna uppger i uppföljningar att arbetet har givit ett bra resultat.

Brås metodstöd för att motverka parallella samhällsstrukturer på lokal nivå

Brå tog under år 2020 fram ett stödmaterial för lokala aktörer om att identifiera och arbeta mot brott och otrygghet med koppling till parallella samhällsstrukturer (Brå, 2022b). Utifrån metodstödet togs inom projektet fram ett workshopmaterial som riktas till kommunerna med syftet att utveckla ett kunskapsbaserat arbete utifrån lokala problem kopplade till parallella samhällsstrukturer. En konferens med föreläsningar och workshop genomfördes sedan i Göteborg i november 2023 med ett femtiotal deltagare från Göteborgs- respektive Trollhättans Stad, samt från Polisen och kommunala fastighetsägare.

Fokusområde 4: Välfärdsbrottslighet

I flera av de medverkande kommunerna har problematiken kring välfärdsbrott aktualiserats under de senaste åren. Dock råder det brist på relevanta arbetsmetoder inom området som är anpassade till kommunernas arbete. Inom projektet valde vi därför att testa införandet av en ny metod, *Crime proofing*. Arbetet föll väl ut och beskrivs i nästa stycke.

Övriga aktiviteter inom fokusområdet välfärdsbrott bestod av kunskapshöjande insatser, till exempel en halvdagskonferens i Sigtuna där Skatteverket deltog och informerade om metodstöden som de tagit fram för att förebygga brott inom föreningsstöd och personlig assistans.

Modellen Crimeproofing

Crime proofing är en analysmodell som kan användas för att förebygga fel och brott mot välfärdssystemen. Modellen användes ursprungligen inom EU för att upptäcka risker för organiserad brottslighet, innan nya EU-lagar trädde i kraft. Modellen har översatts och anpassats av Brå till att utgöra en metod för att undersöka regelverk eller dokument som styr exempelvis

beslut, tillstånd, avtal eller utbetalningar. Genom att analysera hur regelverk eller andra dokument kan missbrukas, kan förebyggande åtgärder vidtas. I Sverige har Crime proofing-metoden tidigare använts inom statliga myndigheter, men genom SUO-projektet testades metoden för första gången på kommunala verksamheter.

Fyra kommuner deltog i arbetet: Sigtuna, Göteborg, Linköping och Trollhättan. Uppstarten bestod av en gemensam heldagskonferens i Stockholm i augusti med föreläsningar om välfärdsbrott och en presentation av modellen. Efter konferensen bildade kommunerna tvärprofessionella arbetsgrupper med deltagare från flera olika förvaltningar.

Linköping valde att använda metoden i arbetet med kommunens föreningsstöd. Sigtuna gjorde analys på kommunens riktlinje för utförare inom personlig assistans. Arbetsgruppen i Trollhättan genomförde tre analyser inom föreningsstöd, personlig assistans samt ekonomiskt bistånd. I Göteborgs Stad bildades tre separata arbetsgrupper som analyserade föreningsbidrag (under ledning av idrott och föreningsförvaltningen), personlig assistans (inom förvaltningen för funktionsstöd) och hemvårdsbidrag (inom äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen). Stadsledningskontoret i Göteborgs Stad hade en samordnande roll för de tre arbetsgrupperna.

Under hösten 2023 genomfördes digitala handledningstillfällen under fyra halvdagar, där kommunernas arbetsgrupper fick möjlighet att ställa frågor till sakkunniga på Brå samt inspireras av varandras arbete. Till handledningsmötena bjöds även representanter från Länsstyrelsen, Ekonomistyrningsverket och Skatteverket in. Sista mötet genomfördes i mars 2024 och då redovisade kommunerna sitt resultat från analyserna. Vid det mötet var även Sveriges kommuner och regioner (SKR) närvarande.

Samtliga medverkande kommuner ansåg att arbetet med Crime proofing givit dem ökad kunskap om hur de ska förebygga brott. Kommunerna planerar även att fortsätta använda Crime proofing för andra typer av utbetalningar.

Fokusområde 5: Situationellt och platsbaserat brottsförebyggande arbete

Situationellt brottsförebyggande arbete handlar om att förändra utvalda platser, tillfällen eller situationer för att förhindra eller försvåra att brott begås där. Utifrån kommunernas behov och problembild har projektets situationella och platsbaserade brottsförebyggande arbete avgränsats till tre områden:

- brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete i skolmiljöer
- brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete genom samhällsbyggnadsprocessen, samhällsplanering och arkitektonisk design
- utveckling av brottsförebyggande arbete inom ramen för modellen Effektiv samordning för trygghet (EST)

Brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete i skolmiljöer

Två kommuner, Sigtuna och Trollhättan, har arbetat med att systematisera det brottsförebyggande arbetet vid några utvalda skolor i utsatta områden. Arbetet har skett genom verktyget *Tryggare Skola* som tagits fram av Länsstyrelsen i Blekinge och Stiftelsen Tryggare Sverige. Syftet med verktyget är att samla in och systematisera den kunskap som finns hos elever och personal för att stärka tryggheten och säkerheten på utvalda skolor. Brå har genom SUO-projektet gett stiftelsen Tryggare Sverige i uppdrag att implementera verktyget Tryggare Skola i nära samverkan med de två kommunerna.

I Sigtuna kommun har målgruppen bestått av ett stort antal elever och medarbetare på två skolorna Eddaskolan och Sagaskolan. Även fastighetsskötare, socialtjänst, elevhälsa, utvecklings- och säkerhetsfunktioner som på olika sätt arbetar på eller med de två skolorna har deltagit i arbetet. En kartläggning har genomförts, som har identifierat skolornas utvecklingsbehov kopplat till trygghetsfrågor. Bland annat har elevernas och medarbetarnas åsikter lyfts fram genom intervjuer och platsbesök. Skolorna påbörjade under projektiden ett åtgärdande arbete inom flertalet av de områden som identifierats i kartläggningen och enligt planen sker en uppföljning av genomförda och kvarvarande insatser innan läsårets slut. Lärdomarna från de två skolorna kommer sedan att tillämpas på ytterligare en skola.

I Trollhättan har ett trygghetsarbete genomförts på Lextorpsskolan under hösten 2023. I Trollhättan har arbetsgruppen bestått av kurator, rektor, skolsköterska, specialpedagog, socialpedagog, rektor, elevhälsa och ledningsresurs. Även Trollhättans Samverk, som är en tvärprofessionell elevstödsverksamhet, har involverats. Därutöver har funktioner inom fältverksamhet, fritidsgård, säkerhetsfunktion och fastighetsägare ingått. Genom platsbesök och intervjuer med elever och medarbetare lyftes elevernas och medarbetarnas röst och behov fram. Kartläggningen och orsaksanalysen har resulterat i en tydlig åtgärds- och handlingsplan för skolan. Trollhättan planerar att genomföra liknande arbete på samtliga grundskolor i Staden.

Brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete genom samhällsbyggnadsprocessen, samhällsplanering och arkitektonisk design

Inom ramen för projektet gav Brå i uppdrag åt den externa aktören Sweco att genomföra processtöd för att stärka det brottsförebyggande perspektivet i samhällsbyggnadsprocessen. De kommuner som valt att arbeta med det är Sigtuna, Trollhättan och Linköping.

I Linköping har målet varit att integrera brottsförebyggande aspekter i samhällsbyggnadsprocessen, från översiktsplanering till förvaltning. Målgruppen har varit miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen med särskilt fokus på stadsplaneringsavdelningen och stadsmiljöavdelningen samt säkerhetsenheten. Aktiviteterna inkluderade utbildningsinsatser, samt utveckling av riktlinjer och checklistor för att underlätta och tydliggöra det framtida arbetet. En trygghetsvandring, så kallad ”walkshop”, genomfördes i ett befintligt detaljplaneringsärende. Arbetet har resulterat i en fördjupad samverkan mellan miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen och säkerhetsenheten på kommunledningsförvaltningen.

Sigtuna kommun har sedan tidigare beslutat att brottsförebyggande frågor ska införlivas i samhällsbyggnadsprocessen utifrån ”BoTryggt 2030”². Det är ett koncept som kan användas vid planering av nya, eller förändring av befintliga, fysiska miljöer. Syftet har varit att undersöka arbetets faktiska utfall utifrån pågående projekt samt att identifiera utvecklingsbehoven.

² Bo Tryggt2030 är ett koncept för att främja brottsförebyggande arbete vid planering och utformning av fysiska miljöer, framtaget av Stiftelsen Tryggare Sverige. Läs mer här: <https://botryggt.se/>

Målgruppen har varit samhällsbyggnadskontorets avdelningar och funktioner samt kommunens Trygghetscenter. De främsta aktiviteterna har bestått av utbildningsinsatser i form av intervjuer, workshops och arbetsmöten, samt fallstudier på Tingvallaskolan och Steningehöjden. Arbetet har lett till ökad kunskap inom organisationen och har bidragit till att lyfta fram arbete som redan görs, samt till att generera förslag för att utveckla framtida arbetsprocesser.

I Trollhättan har de främsta aktiviteterna varit kunskapshöjande utbildningsinsatser i form av föreläsningar, ”walkshops” på utvalda platser, framtagande av normerande styrdokument samt granskning av sociala konsekvensanalyser. Målgruppen för aktiviteterna har varit kommunstyrelsens förvaltning, funktioner med ansvar för hållbarhets och översiktsplaner, utbildningsförvaltningen, kultur- och fritidsförvaltningen, samhällsbyggnadsförvaltningen, arbetsmarknads- och socialförvaltningen, Polisen och till viss del fastighetsägare.

Utveckling av Effektiv samordning för Trygghet (EST)

Arbetet med att utveckla det brottsförebyggande arbetet inom ramen för modellen *Effektiv samordning för Trygghet (EST)*³ inleddes med en heldagskonferens i Stockholm. Cirka 60 representanter från de fem deltagande kommunerna, fastighetsägare och lokalpolisområden deltog i konferensen.

Efter konferensen inleddes individuell handledning från Brå för att utveckla ett kunskapsbaserat EST-samarbete utifrån lokala förutsättningar. Exempel på aktiviteter är att Linköping, med stöd av Brå, formulerade ett grundförslag för händelsekategorier och indikatorer, i syfte att skapa en lägesbild med hög kvalitet. Trollhättan genomförde en halvdagsaktivitet med Brå för att identifiera och adressera specifika utmaningar lokalt samt diskutera framtida åtgärder.

Fokusområde 6: Våldsbejakande extremism

De tre kommunerna Linköping, Trollhättan och Göteborg Sydväst deltog i fokusområdet om våldsbejakande extremism. Dessa kommuner hade identifierat ett behov av ökad kunskap hos personalen om våldsbejakande

³ Läs mer om modellen här: <https://bra.se/forebyggga-brott/forebyggande-metoder/effektiv-samordning-av-arbetet-i-socialt-utsatta-omraden.html>

extremism och radikaliseringsprocessen. Det efterfrågades också stöd för att utveckla en bättre systematik för att upptäcka och hantera tecken på våldsbejakande extremism i möten med medborgare, klienter, brukare och elever. Insatserna riktades mot kommunens personal inom flera olika förvaltningar, såsom socialtjänsten och skolan samt tillsammans med samverkansparter. Aktiviteterna genomfördes av Centrum mot våldbejakande extremism (CVE) och bestod dels av en föreläsning som syftade till att sprida grundläggande kunskap om ämnet, dels en workshop som fokuserade på metodstödet som CVE tagit fram och som riktar sig till yrkesverksamma inom skola och socialtjänst för att ge stöd att hantera och utreda oro för våldsbejakande extremism.

I Göteborg genomfördes en heldag med fokus på våldsbejakande extremism och radikalisering. Under dagen deltog cirka femtio personer. Målet var att öka kunskapen om våldsbejakande extremism och radikaliseringsprocessen samt att öka kompetensen hos medarbetare när det gäller att upptäcka tecken på våldsbejakande extremism i möten med olika grupper.

I Linköping genomfördes en konferens med efterföljande workshop i november. Syftet var att nå ut till en bred målgrupp och samla nyckelfunktioner för att öka förmågan att hantera ärenden med koppling till våldsbejakande extremism. Ett hundratal deltagare från kommunen, Polisen, Kriminalvården och Region Östergötland var med. En uppföljande enkät visade att samtliga deltagare ansåg att föreläsningen var relevant för deras yrkesutövning.

Även i Trollhättan har utvecklingsarbete genomförts med fokus på att sprida kunskap och öka medvetenheten kring våldsbejakande extremism och radikalisering. Aktiviteterna har inkluderat tvådagarsaktiviteter med föreläsningar och workshops ledda av CVE, där ett hundratal personer deltog. Trollhättan planerar även att fortsätta samarbetet med CVE för att tillgodose de behov som identifierats inom projektet. För detta ändamål har Trollhättans Stad har fått medel från Brå som kan användas under 2024 och 2025.

Projektets avslutning

Under våren 2024, när projektet avslutades, anordnades en avslutningskonferens i varje kommun där de som varit involverade i utvecklingsarbetet fick tillfälle att redogöra för sina insatser under projektiden. På avslutningskonferenserna deltog den strategiska ledningen

från kommunen tillsammans med relevanta chefer och medarbetare. Även företrädare från lokalpolisområdet deltog, och i vissa fall även förtroendevalda från relevanta nämnder. Den här möjligheten mottogs mycket positivt av både deltagande chefer och de medarbetare som aktivt bidragit till arbetet under året.

Uppföljning och resultat

Projektet har följts upp på tre sätt. I starten och slutet av projektet genomfördes en så kallad Community Readiness-mätning. Vid projektets avslut genomfördes även en enkätundersökning som riktades mot personer i kommunerna som haft nyckelroller. Arbetet i varje kommun också kunnat följas genom skriftliga rapporter varje kvartal. I det här kapitlet följer en beskrivning av de tre uppföljningsmetoderna samt resultatet.

Community Readiness Model

Community Readiness Model (CRM) är en metod som analyserar förutsättningar för att lyckas i ett förändringsarbete. Modellen utgår från de viktigaste faktorerna som krävs vid ett förändringsarbete i en organisation. I SUO-projektet anlätades ett externt företag som genomförde ett antal strukturerade intervjuer i varje kommun. Utfallet av intervjuerna gav information om modellens sex dimensioner som beskriver

- A. vilka insatser inom det brottsförebyggande arbetet som bedrivs inom organisationen
- B. vilken kännedom om insatserna som finns i organisationen
- C. ledarskapet för det brottsförebyggande arbetet
- D. arbetsklimatet i organisationen
- E. den djupare kunskapen och förståelsen för det brottsförebyggande arbetet
- F. vilka resurser som finns tillgängliga för det brottsförebyggande arbetet.

Vid intervjun fick samtliga respondenter information om att undersökningen avser det brottsförebyggande arbetet som är riktat mot den specifika problematik som definierar ett särskilt utsatt område. Undersökningen avser alltså inte att mäta det brottsförebyggande arbetet generellt, även om det ibland säkert var svårt för respondenterna att särskilja vid intervjutillfället.

Resultatet från de första mätningarna

De inledande undersökningarna gav ett förhållandevis likartat resultat i samtliga fem kommuner. Samtliga kommuner visade sig vara starkast när det gäller dimensionerna A och F, det vill säga hur samstämmigt de pågående brottsförebyggande insatserna beskrevs av respondenterna, samt hur prioriterad frågan var och mycket tillgängliga resurser det fanns för det brottsförebyggande arbetet i kommunen.

Svagast resultat fick kommunerna inom dimensionerna C och E, det vill säga ledning och styrning av det brottsförebyggande arbetet, samt hur stor kännedom det finns inom kommunen i stort.

Resultatet från den inledande CRM-mätningen användes som underlag för att utforma insatser i projektet. Till exempel fokuserade projektet extra mycket på att involvera den strategiska ledningen, att tydliggöra hur det brottsförebyggande arbetet styrs i kommunen samt att sprida kunskapen om det i kommunen genom större start- och avslutningskonferenser. Vidare fokuserade projektet på att förlägga aktiviteter geografiskt i varje kommun, såsom föreläsningar och workshops, i syfte att så många medarbetare som möjligt skulle kunna delta.

Resultatet från de uppföljande mätningarna

Resultatet från de uppföljande CRM-mätningarna skilde sig något från de första. I de kommuner där projektet fortlöpt utan större hinder under projekttiden hade resultatet förbättrats. Det gäller Linköping, Trollhättan och Göteborg Sydväst. I dessa kommuner var det framförallt ledarskapet samt organisationens kunskap om det brottsförebyggande insatserna som stärkts, alltså de dimensioner som var svaga i den första mätningen. Det förefaller alltså som att projektet stärkt dessa områden, vilket också bekräftas genom andra uppföljningar i projektet.

I de två övriga kommunerna Södertälje och Sigtuna, var poängen oförändrade eller hade försämrats i några avseenden. Det var ett förväntat resultat eftersom projektets utveckling i dessa två kommuner inte möjliggjorde en uppföljning av resultatet genom CRM. I Södertälje kom projektets aktiviteter att avgränsas till en liten arbetsgrupp på strategisk nivå på kommunledningskontoret. Eftersom CRM avser att mäta hur mycket projektet spridits i organisationen är uppföljningen i Södertälje inte relevant. I Sigtuna byttes stora delar av de ansvariga för det brottsförebyggande arbetet ut under projekttiden. Personalomsättningen

och en större omorganisation som genomfördes i Sigtuna kommun under projekttiden skapade viss turbulens i kommunen, och påverkade framförallt ledningen och samordningen av det brottsförebyggande arbetet. Det hindrade dock inte att de påbörjade aktiviteterna fortgick under tiden i Sigtuna. Efter omständigheterna hade en uppföljning av varje aktivitet varit mer relevant i Sigtuna, än att mäta graden av systematik i det brottsförebyggande arbetet som CRM gör.

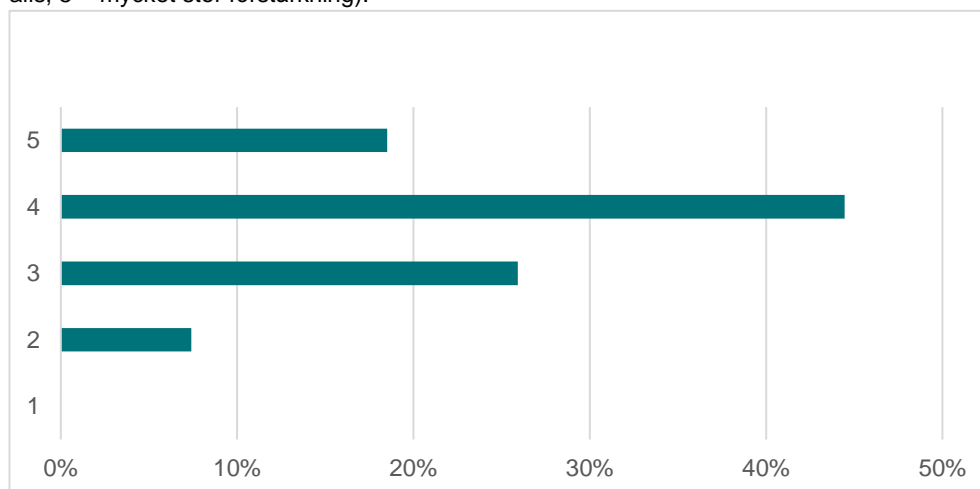
Uppföljande enkätundersökning

I slutet av projektet skickades en enkät ut till ett flertal personer som varit verksamma inom projektet och som arbetar i de fem kommunerna, eller inom lokalpolisområdet. Enkäten omfattade ett antal frågor om hur de upplevt projektet och vad de tycker om det praktiska stödet från Brå. Enkäten innehöll både fasta svarsalternativ och fritextsvar. Totalt skickades enkäten ut till 30 respondenter och 27 svar kom in. Brå stod som avsändare för enkäten och det kan inte uteslutas att det påverkat svaren att respondenterna inte kunnat garanteras anonymitet.

Det brottsförebyggande arbetet har förstärkts

På den övergripande frågan om de ansåg att projektet har förstärkt det brottsförebyggande arbetet i deras verksamhet svarade en majoritet (63 procent) alternativen fyra och fem på en femgradig skala där 5 avser en mycket stor förändring och 1 avser ingen förstärkning alls.

Figur 1. Respondenters bedömning av i vilken utsträckning projektet förstärkt det brottsförebyggande arbetet inom det område som de är verksamma i (1 = ingen förstärkning alls, 5 = mycket stor förstärkning).

Vidare ombads respondenterna att i fritext uppge *på vilket sätt* projektet har förstärkt det brottsförebyggande arbetet. De flesta beskriver att det varit värdefullt med ett fokus på det brottsförebyggande arbetet:

Min upplevelse är att arbetet framförallt bidrog till att lyfta dessa frågor, synliggöra hur de hänger ihop med befintligt arbete, synliggjorde skillnaden mellan det breda förebyggande arbetet och det brottsförebyggande arbetet.

Hjälper till med fokus på trygghetsområdet för att sprida kunskap och engagemang till större delar av organisationen Har inneburit en kraftsamling i helt rätt tid för Trollhättan.

Ökad samverkan och spridning i kommunen

Flertalet svar beskriver också att projektet bidragit till ökad samverkan och en spridning av det brottsförebyggande arbetet till flera delar av kommunens organisation:

Att vi har fått en kunskaphöjning inom flera olika områden. Det har lett till synergier inom kommunen och jag upplever att vi har börjat samverka på ett nytt sätt.

Genom projektet har majoriteten av de inblandade engagerat sig i de nya arbetssätten och i implementeringen av nya arbetssätt. Många har också uppskattat att få en större kunskap om fokusområdena. Det har startat processer och diskussioner i verksamheter som ibland är svåra att nå.

Ökad förståelse för och möjlighet att arbeta utifrån ett kunskapsbaserat brottsförebyggande angreppssätt. Projektet har bidragit till att funktioner som traditionellt arbetat parallellt, utan närmare insyn i varandras frågor i högre utsträckning knutit ihop sitt arbete och det har bidragit till ett bättre helhetsgrepp och möjlighet att er hålla samsyn och långsiktighet kring arbetet.

Respondenterna ombads även att beskriva framgångsfaktorerna, det vill säga vad som har varit bra i arbetet inom projektet.

Överlag tycker jag att projektet har gett det som kommuner ofta efterfrågar men sällan ges, dvs. praktisknära stöd. [Projektet] har inneburit att vi fått möjlighet att testa konkreta verktyg samtidigt som vi fått stöd i hur verktygen ska användas. Detta är verkligen en framgångsfaktor. Verktygen har inte enbart varit effektiva i sig utan också skapat möjligheter för samverkan. Det är betydligt enklare att samla en arbetsgrupp kring en fråga när man har något konkret att börja med istället för att man bara diskuterar ett problem eller en fråga. Så det har varit väldigt bra.

Utformningen av det praktisknära stödet beskrivs också som framgångsfaktorer av flertalet respondenter, exempelvis:

Bra med exempel från andra städer. Bra med möten och träffar på plats, både gemensamma möten och träffar ute i områden. Tydliga presentationer med exempel, ger oss bättre möjligheter att sprida kunskapen

Att Brå varit mycket flexibla både i arbetssätt, datum och plats. [projektet innehöll] relevanta teman.

Bra kunskap hos personer från Brå och Sweco, t.ex. med belysning och effekter av olika åtgärder.

Det har känts som att Brå har varit nära.

Ansträngt för kommunerna med omfattande utvecklingsarbete

När respondenterna ombads att beskriva utmaningar och förbättringsområden i projektet var det framförallt den korta tiden för projektet som varit utmanande. Längre projekttid och längre förberedelseperiod efterfrågades:

Tidsramen var för snäv - det är inte rimligt att tro att man under ett år kan uppnå några större förändringar.

Det har varit mycket svårt att planera in workshops och utbildningar eftersom den personal som ska delta är såpass upptagna, deras kalendrar var redan fulla.

Alltid svårt att komma till skott med många kockar och kommunal sirap.

... min bild är att det behövs en längre uppstart.

Att kommunerna arbetat med flera fokusområden samtidigt har också varit en utmaning:

Det faktum att projektet omfattat så många områden har gjort att det ibland varit svårt att få medarbetare inom förvaltningarna engagerade i olika delprojekt. Deras tid har helt enkelt inte räckt till. Om vi hade fått vara med igen kanske vi hade valt ut ett antal fokusområden och arbetat mer intensivt med dem. Å andra sidan har bredden varit bra och bidragit till att vi tagit kliv framåt på många områden.

Det begränsade projekttiden har varit en utmaning men beskrivs ändå av några respondenter i positiva termer:

Projektet har gett en skjuts i de delar som ändå var på gång genom att sätta fokus på arbetet, det satte press på arbetet eftersom stödinsatserna från Brå var tidsbegränsade. Vi var tvungna att genomföra exempelvis workshops och utbildningar inom en begränsad tid. Även om tidsbegränsningen också varit svår så har den främst varit positiv.

...vid uppstarten tänkte jag att "vad ska man kunna göra på ett år", men året gjorde verkligen skillnad!

Löpande kvartalsuppföljning

De lokala projektledarna i varje kommun har kvartalsvis lämnat in skriftliga rapporter till den centrala projektledningen på Brå. Rapporterna beskriver hur projektet fortlöper inom varje fokusområde. Dessa rapporter har,

tillsammans med digitala möten varje månad, givit Brå en god möjlighet att leda och styra projektet under den pågående projekttiden.

Hinder och utmaningar i projektet

Förutom de tidigare nämnda utmaningarna, såsom den tidsmässigt begränsade förberedelse- och genomförandeperioden, stötte projektet på ytterligare några hinder längs vägen. Även om vissa av dessa utmaningar var förväntade har de ändå påverkat genomförandet av projektet och redovisas därför här.

Under projekttiden inträffade personalförändringar och omorganisationer. I de flesta fallen var dessa förändringar i kommunerna av normalgraden och kunde hanteras på ett bra sätt. I några fall innebar dock avgångar av nyckelpersoner att kommunikationen mellan Brå och kommunerna försvårades. I Sigtuna och Trollhättan bytte de lokala projektledarna tjänster, vilket skapade vakanser i dessa funktioner. I Trollhättan ersattes så småningom projektledaren och arbetet återupptogs med ny kraft. I Sigtuna påverkades dock projektets framsteg av omorganisationer och personalomsättningar på flera chefsnivåer, vilket ledde till att projektet tappade fart. Dessbättre kunde flera aktiviteter som redan satts igång i Sigtuna fortsätta relativt opåverkade, trots att det saknades lokal projektledning i Sigtuna under hösten 2023.

I den inledande fasen av projektet diskuterades möjligheten att erbjuda stöd för individer som vill lämna kriminalitet, såsom avhopparverksamhet. Av olika skäl initierades dock inga aktiviteter inom detta område. Dels var intresset från kommunerna begränsat, dels pågick arbetet med att utforma nationella riktlinjer för avhopparstöd inom ramen för regeringsuppdraget *Uppdrag att förstärka och utveckla arbetet med stöd till avhoppare i landet* (Ju2021/03331). Den interna projektgruppen på Brå drabbades även av personalförändringar som begränsade möjligheterna att ge sådant stöd.

Lärdomar inför fortsatt praktiktäna stöd

I regeringsuppdraget till Brå ombuds myndigheten redovisa hur de brottsförebyggande insatserna kan fortsätta att utvecklas samt hur erfarenheterna från projektet ska kunna användas av andra kommuner och områden. Projektet har delvis inneburit nya arbetssätt och områden för Brås stöd till kommuner. Därav finns det många lärdomar från projektet som kan tillämpas i det fortsatta arbetet.

Brå fortsätter ge praktiktäna stöd till utsatta områden

Brås stöd till kommuner med utsatta områden övergår efter projektets avslut till att bli en del av det praktiktäna stödet som Brå erbjuder. Under hösten 2024 inleds arbetet med ett antal nya kommuner, vilket beskrivs i Brås verksamhetsplan. I det fortsatta arbetet kommer flera av de insatser och metoder som ingick i projektet, och som provades för första gången inom ramen för projektet, att användas. Det inkluderar exempelvis metoden Crime proofing mot välfärdsbrott samt arbetet för att motverka otillåten påverkan, vilka har varit nya arbetssätt för Brå och som har fallit väl ut i kommunerna.

Förändringsarbete tar tid

Förutom nya brottsförebyggande metoder har projektet också tillfört kunskap om hur praktiktäna stöd kan bedrivas effektivt. Målet med projektet var att genomföra, eller åtminstone att påbörja, konkret förändringsarbete i kommunerna. Som vi misstänkte redan innan projektet startade tar utvecklingsarbete längre tid att implementera än uppdragets tidsram medgav. Även om en nära förestående deadline kan ge arbetsprocessen en positiv skjuts, har en av projektets lärdomar varit att stödet till kommunerna behöver sträcka sig över en längre tidsperiod. Förankring och förberedelser kräver tid, och insatserna måste synkroniseras med kommunernas planeringsprocesser för att fullt ut engagera både chefer och medarbetare. Båda de aspekterna, alltså en förlängd förberedelseperiod och längre tidsram för praktiktäna stöd, kommer att beaktas i framtida arbete.

Kunskap om förändringsarbete

Under projekttiden synliggjordes även behovet att höja kunskapen kring förändringsarbete och implementering. Därför genomfördes en utbildning inom det området, med inriktning att utveckla det brottsförebyggande arbetet. Utbildningen riktades till nyckelfunktioner som hade i uppdrag att bedriva utvecklingsarbete inom kommunerna. Framöver överväger Brå att integrera liknande kunskapsstöd tidigare i processen, kanske redan under förberedelsearbetet.

Resurskrävande både för kommunerna och för Brå

Projektets sex fokusområden tog ett omfattande grepp kring problematiken i de utsatta områdena. Det ledde till att ett flertal olika delar av kommunernas organisation engagerades i arbetet. Även om det ledde till framgångsrikt arbete, där utveckling och förändring påbörjades i flera av kommunens förvaltningar och verksamheter, innebar det även en betydande belastning för kommunerna. Med det i åtanke överväger Brå att i framtiden avgränsa stödet till kommunerna något. Det kan till exempel innebära att färre delar av organisationen omfattas, eller att stödet koncentreras till färre fokusområden och aktiviteter.

Brå har under projektet haft en hög ambition att vara tillgänglig, flexibel och närvarande på plats i kommunerna. Återkopplingen från kommunerna visar att det har varit mycket uppskattat. Samtidigt är det resurskrävande att arbeta på det sättet, vilket innebär att det måste göras avvägningar när det praktiska stödet utformas.

Samordning av nationella initiativ

Det pågår många nationella initiativ inom det brottsförebyggande området. Kommuner, särskilt de som har utsatta områden, tar emot olika typer av nationellt stöd genom statliga myndigheter. I projektet har det därför varit viktigt att samordna dessa insatser, vilket kommunerna har uppskattat. Projektet utgör således ett exempel på hur man kan arbeta samordnande mellan myndigheter som har liknande uppdrag att ge praktiska stöd till kommuner med utsatta områden. Det är Brås bedömning att fler initiativ kommer att ställa högre krav på sådan samordning framöver.

Referenslista

Brottsförebyggande rådet, Brå. (2022a). *Det brottsförebyggande arbetet i Sverige: Nuläge och utvecklingsbehov 2022*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå. (2022b). *Agera mot brott och otrygghet med kopplingar till parallella samhällsstrukturer. Metodstöd till lokala aktörer*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Justitiedepartementet (2022). *Uppdrag att utveckla stödet till kommuner med utsatta områden*. Diarienummer: Ju2022/01000.

MFoF, Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (2024) *Genomförande av handlingsplan för brottsförebyggande föräldraskapsstöd. Slutrapport, februari 2024*. Diarienummer: 2023–215

Polismyndigheten (2021a). *Lägesbild över utsatta områden. Regeringsuppdrag 2021*. Polismyndigheten, nationella operativa avdelningen. Diarienummer: A028.504/2021.

Polismyndigheten (2023) *Lägesbild över utsatta områden. Regeringsuppdrag 2023*. Polismyndigheten, PMY Rapport. Diarienummer: A658.585/2023

Socialstyrelsen (2021) *Insatser för att motverka fortsatt normbrytande beteende och återfall i brott. Kunskapsstöd med rekommendationer för socialtjänstens arbete med barn 6–17 år*. Stockholm: Socialstyrelsen. Diarienummer: 202111–7626.

Bilageförteckning

Bilaga 1 Regeringsbeslut. Uppdrag om att utveckla stöd till kommuner med utsatta områden	34
Bilaga 2 Sammanfattning av projektets fokusområden och aktiviteter per kommun.....	35

**Bilaga 1 Regeringsbeslut. Uppdrag om att utveckla stöd
till kommuner med utsatta områden**

2022-03-17
Ju2022/01000
Ju2021/02425 (delvis)
Ju2021/04340
Ju2018/02491

Justitiedepartementet

Brottsförebyggande rådet
Box 1386
111 93 Stockholm

Uppdrag att utveckla stödet till kommuner med utsatta områden

Regeringens beslut

Brottsförebyggande rådet (Brå) får i uppdrag att utveckla stödet till kommuner med utsatta områden. Tillsammans med relevanta aktörer ska Brå ge ett behovsanpassat och praktisknära stöd i syfte att utveckla ett systematiskt och kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete lokalt.

För uppdragets genomförande får Brå använda 3 miljoner kronor för 2022 från anslag 1:14 *Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete*. Regeringen beräknar 3 miljoner kronor för uppdragets genomförande för 2023.

Uppdraget ska genomföras i samverkan med relevanta aktörer och myndigheter, till exempel Polismyndigheten, länsstyrelser, Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd och Socialstyrelsen.

Uppdraget ska redovisas senast den 10 juni 2024 till Regeringskansliet (Justitiedepartementet). Rapporten ska innehålla en beskrivning av uppdragets genomförande samt en analys och bedömning av utfallet och av hur de brottsförebyggande insatserna kan fortsätta utvecklas. Myndigheten ska även redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att erfarenheterna från arbetet ska kunna tillvaratas av andra kommuner och områden.

Bakgrund

Den 16 juni 2021 överlämnade Utredningen om kommunernas brottsförebyggande ansvar betänkandet *Kommuner mot brott* (SOU 2021:49). Utredningen föreslår att det införs en ny lag, lagen om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete. Utredningen föreslår också hur stödet till kommunerna kan stärkas med anledning av den nya lagen. I linje med

utredningens förslag har regeringen gett Brå i uppdrag att genomföra förberedande åtgärder (Ju2021/04249), vilket bl.a. omfattar att föreslå hur myndighetens stöd till kommuner kan utvecklas.

Utredningen föreslår även att en expertgrupp tillsätts i form av en särskild utredning eller ett tillfälligt inrättat organ inom Regeringskansliet med uppdraget att göra en särskild kartläggning och analys av situationen vad gäller brottsförebyggande arbete i kommuner med särskilt utsatta områden.

Polismyndigheten delar in de utsatta områdena i tre kategorier: utsatt område, riskområde och särskilt utsatt område. Utsatta områden är geografiskt avgränsade områden som karaktäriseras av låg socioekonomisk status och där kriminella har en stor inverkan på lokalsamhället. Ett särskilt utsatt område kännetecknas dessutom av en allmän obenägenhet att delta i rättsprocessen, systematiska hot och våldshandlingar, svårigheter för polisen att fullfölja sitt uppdrag och att det har skett en normalisering av läget i området. Ett särskilt utsatt område inbegriper i viss mån parallella samhällsstrukturer, förekomsten av våldsbejakande extremism och en hög koncentration av kriminella. Ett riskområde uppfyller samtliga kriterier för ett utsatt område, men når inte upp till de kriterier som kännetecknar ett särskilt utsatt område.

Flera åtgärder har vidtagits av regeringen för att stärka det brottsförebyggande arbetet i utsatta områden. En bokstavsutredare fick 2017 i uppdrag att lämna förslag på insatser, framför allt av socialpreventiv karaktär, för att förebygga brottsligheten i socialt utsatta områden (Ju2017/06760). I redovisningen lyfter utredaren behovet av både långsiktigt reformarbete och riktade kriminalpolitiska åtgärder (Ju2018/02491). Vad gäller pågående insatser så har t.ex. Socialstyrelsen ett uppdrag att fördela medel för sociala insatser för barn och unga i utsatta områden (A2020/02651). Medlen syftar till att minska risken för barn och unga att dras in i eller på andra sätt drabbas av kriminalitet. Skolverket och Socialstyrelsen har i uppdrag att bland annat rikta särskilda satsningar mot barn och unga i socialt utsatta områden som riskerar att hamna i kriminalitet, eller riskerar att utsättas för hedersrelaterat våld och förtryck (U2020/00363). En annan central åtgärd är att kraftigt bygga ut Polismyndigheten och ge förutsättningar för ökad polisnärvaro och ett stärkt brottsförebyggande arbete i bland annat utsatta områden.

Skälen för regeringens beslut

Det är viktigt att kommuner med utsatta områden har goda förutsättningar att bedriva ett brottsförebyggande arbete. Även om många åtgärder vidtagits under lång tid för att stävja den negativa utvecklingen, behöver mer göras. För att vända utvecklingen kommer det att krävas insatser på alla nivåer. Ett långsiktigt, samordnat och effektivt brottsförebyggande arbete utgör en viktig del.

Då de flesta kommuner med särskilt utsatta områden sannolikt uppfyller de krav på det brottsförebyggande arbete som den föreslagna lagen innebär, ser regeringen behov av ytterligare insatser i form av ett fördjupat stöd till dessa kommuner redan nu. I stället för det upplägg som utredningen om kommunernas brottsförebyggande ansvar föreslår om att inrätta en expertgrupp i form av en utredning som ska kartlägga och analysera situationen vad gäller brottsförebyggande arbete i de särskilt utsatta områdena, ser regeringen behov av att utveckla arbetet tillsammans med de aktuella kommunerna och utifrån den kunskap som finns. Därför får Brå, som är en myndighet med särskild expertis på det brottsförebyggande området, i uppdrag att tillsammans med andra aktörer med expertkunskap arbeta nära kommunerna för att analysera den lokala problembilden och identifiera behoven av åtgärder samt ge ett behovsanpassat och praktisknära stöd i syfte att utveckla ett systematiskt och kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete lokalt. Med utgångspunkt i uppdragets genomförande ska Brå analysera hur de brottsförebyggande insatserna kan fortsätta utvecklas. Regeringens bedömning är att ett sådant upplägg kan bidra mer effektivt till att utveckla det brottsförebyggande arbetet i utsatta områden.

Brå har tidigare erfarenhet av att ge stöd till utsatta områden. Under 2016–2018 bedrev Brå ett egeninitierat arbete för effektiv samordning av brottsförebyggande arbete i socialt utsatta områden. Utvärderingar visade att deltagande kommuner såg en positiv utveckling i områdena och att Brås stöd hade varit avgörande vad gäller implementering och utveckling av metodik, uppbyggnad av en effektiv organisation och hur man arbetar med kartläggning, analys, uppföljning och utvärdering. Brå har även gett stöd till kommuner avseende bl.a. Sluta skjut (GVI), fasmodellen samt individsamverkan för unga på väg in i kriminalitet. För närvarande har Brå i uppdrag att ta fram metodstöd till kommuner och regioner mot parallella

samhällsstrukturer och välfärdsbrott. Brå har således goda förutsättningar att bidra till att stärka det brottsförebyggande arbetet i utsatta områden.

Närmare beskrivning av uppdraget

Brå ska ge ett behovsanpassat och praktisknära stöd i det brottsförebyggande arbetet till ett urval frivilliga kommuner med utsatta områden. Stödet ska utgå från kommunens förutsättningar och den lokala problembilden. Stödet ska t.ex. omfatta tillgång till relevant expertkunskap, löpande rådgivning och metodstöd för uppföljning av arbetet. Stödet kan exempelvis avse insatser för att förebygga och motverka nyrekrytering till kriminella gäng och nätverk, grovt våld mellan kriminella och ordningsstörningar i det offentliga rummet. Arbetet ska, utöver kommunerna, även involvera andra relevanta aktörer som exempelvis polis, bostadsbolag, centrumanläggningar, socialtjänsten, civilsamhällesorganisationer och länsstyrelser.

Stödet ska riktas till ett urval av kommuner som har utsatta områden. I bedömningen av vilka kommuner som ska få stöd, ska områden som Polismyndigheten har identifierat som särskilt utsatta och riskområden prioriteras. Stödet ska också prioriteras till de kommuner där det bedöms få störst effekt.

En viktig del av uppdraget är att skapa förutsättningar för utbyte av kunskap och erfarenheter mellan kommunerna som ingår i projektet. Erfarenheterna från arbetet ska också kunna tillvaratas av andra kommuner och områden.

Uppdragets genomförande ska bygga vidare på erfarenheterna från Brås tidigare arbete med att ge stöd till socialt utsatta områden.

På regeringens vägnar

Morgan Johansson

Johanna Granfors

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM

Socialdepartementet/SOF

Finansdepartementet/BA, K, SFÖ

Utbildningsdepartementet/GV, S

Länsstyrelserna

Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd

Polismyndigheten

Skolverket

Socialstyrelsen

Sveriges Kommuner och Regioner

Bilaga 2 Sammanfattning av projektets fokusområden och aktiviteter per kommun

Linköping

Kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete

- BRÅ:s digitala basutbildning under sex veckor riktad till nyckelfunktioner i kommunen.
- Utbildning i implementering och förändringsarbete till nyckelfunktioner i kommunen.
- Heldagskonferens om brottsförebyggande arbete i Linköping riktad till nyckelfunktioner och ledning.
- Flera informationsinsatser till politiker, ledning, medarbetare, samverkansparter
- Brå halvtidskonferens i Stockholm, 1-2 juni.

Barn och unga som riskerar att hamna i kriminalitet

- Inledande träff med styrgruppen för SSPF ihop med Brå.
- Nätverksdag i Stockholm, ökad kunskap om SSPF-arbetet i landet.
- Workshop ledd av Brå för att formulera syfte och målgrupp.
- SSPF workshop med Södertälje för att få infallsvinklar till arbetet.
- Workshop ledd av Brå om struktur för det operativa arbetet.
- SSPF nätverksmöte i Stockholm med fokus på systematisk uppföljning.
- Föräldraskapsstöd: utveckling av en arbetsmodell för "brobyggare".
- Etablera tydligare samverkansstrukturer samt att utveckla ett preventionsnätverk.
- Träffar och möten med MFoF; Länsstyrelsen och kommunala aktörer.

Parallella samhällsstrukturer och otillåten påverkan

- Ett tiotal enskilda dialoger om otillåten påverkan tillsammans med Brå.
- Tre stycken halvdags workshops om otillåten påverkan med anställda i Skäggetorp samt en workshop med deras chefer.

Välfärdsbrott

- En heldagskonferens om välfärdsbrottslighet med Brå i Stockholm.
- Fyra handledningstillfällen med Brå i arbetet med Crimeproofing.
- Ett digitalt seminarium om välfärdsbrott med SKR.

Situationellt och platsbaserat brottsförebyggande arbete

- Integrera brottsförebyggande aspekter i samhällsbyggnadsprocessen.
- Utbildningsinsatser och föreläsningar med medarbetare inom stadsplaneringsavdelningen och stadsmiljöavdelningen.

- Framtagande av rutin och checklista.
- "Trygghets-walkshop" inom ett pågående byggprojekt.
- Heldagskonferens i Stockholm om EST och utbyte med andra kommuner.
- Halvdagskonferens i Linköping med EST-rapportörer och kunskapshöjande insats om parallella samhällsstrukturer.
- Stöd av BRÅ för att ta fram förslag på vilka händelsekategorier och indikatorer som kan ge Linköping en bra lägesbild.

Våldsbejakande extremism

Heldagsseminarium med Centrum mot våldsbejakande extremism, CVE, föreläsning för en bred målgrupp samt workshop för nyckelpersoner om metodstödet för att hantera och utreda oro för våldsbejakande extremism.

Göteborg Sydväst

Kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete

- Brås digitala basutbildning under sex veckor riktad till nyckelfunktioner.
- Kunskapshöjande föreläsningar på kickoff, bland annat om den nya lagen om kommunernas ansvar.
- Brå-konferens 1-2 juni i Stockholm.
- Stöd från Brå i att öka kvaliteten på arbetet med lägesbild.
- Utbildning i implementering och förändringsarbete till nyckelfunktioner i kommunen.

Barn och unga som riskerar att hamna i kriminalitet

- Ett flertal möten och workshops för medarbetare och chefer inom Ung i Sydväst för att skapa samsyn och förankring i organisationen.
- En workshop med verksamma inom fritid och fältarbete för att stärka samarbetet.
- Två särskilda workshops med SSPF-grupper i Göteborg Sydväst för att diskutera styrning samt uppföljning av arbetet.
- Utbildning av gruppleddare i föräldraskapsprogrammet LST.
- Stöd till att starta fler skolsociala team i området.

Parallella samhällsstrukturer och otillåten påverkan

- Sex stycken workshops om otillåten påverkan med medarbetare från olika avdelningar och enheter inom socialförvaltningen tillsammans med BRÅ och stadsledningskontoret i Göteborgs Stad.
- En heldagskonferens i Göteborg med workshop om parallella samhällsstrukturer.

Välfärdsbrott

- En heldagskonferens med Brå i Stockholm på temat välfärdsbrottslighet.
- Fyra handledningstillfällen med Brå i arbetet med Crime proofing.

Situationellt och platsbaserat brottsförebyggande arbete

Föreläsning från Brå om situationellt brottsförebyggande arbete för nyckelaktörer i stadens förvaltningar inom ramen för stadens Arena för trygghetsarbete.

Våldsbejakande extremism

Heldagsseminarium med Centrum mot våldsbejakande extremism, CVE.
Föreläsning med allmän kunskapshöjning för en bred målgrupp samt workshop i metodstödet för att hantera och utreda oro för våldsbejakande extremism för nyckelpersoner.

Trollhättan

Kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete

- Brås digitala basutbildning under sex veckor riktad till nyckelfunktioner i kommunen.
- Utbildning i implementering och förändringsarbete till nyckelfunktioner i kommunen.
- Föreläsningar, bland annat om den nya lagen om kommunernas ansvar.

Barn och unga som riskerar att hamna i kriminalitet

- Ett flertal möten och workshops med BRÅ kring SSPF.
- Etablering av SSPF-koordinator i kommunen.
- Systematisering och utvärdering av tidigare arbete med föräldramöten i samverkan.
- Utbildning av teamledare i familjebehandlingsprogrammet FFT.

Parallella samhällsstrukturer

Konferensdag i Göteborg med workshop om parallella samhällsstrukturer.

Välfärdsbrott

- En heldagskonferens med Brå i Stockholm på temat välfärdsbrottslighet
- Fyra handledningstillfällen med Brå i arbetet med Crimeproofing

Situationellt och platsbaserat brottsförebyggande arbete

- Heldagskonferens om EST i Stockholm och utbyte med andra kommuner.
- Individuell handledning från BRÅ i kvalitetsutveckling EST-arbete
- Tryggare skola: riktade insatser att arbeta med modellen "Tryggare skola"

- Integrera brottsförebyggande arbete i samhällsbyggnadsprocessen. Genom utbildningsinsatser i form av föreläsningar och "walk-shops".
- Framtagande av styrdokument.
- Granskning av sociala konsekvensanalyser.

Våldsbejakande extremism

Heldagsseminarium med Centrum mot våldsbejakande extremism, CVE, inkl. föreläsning för en bred målgrupp samt workshop för nyckelpersoner om metodstödet för att hantera och utreda oro för våldsbejakande extremism.

Sigtuna

Kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete

- Brås digitala basutbildning under sex veckor riktad till nyckelfunktioner i kommunen.
- Föreläsningar, bland annat om den nya lagen om kommunernas ansvar för kommunstyrelsen och chefer.
- Brås halvtidskonferens den 1-2 juni i Stockholm.
- Utbildning i implementering och förändringsarbete till nyckelfunktioner i kommunen.

Barn och unga som riskerar att hamna i kriminalitet

- Fem stycken workshops för att förtydliga och förbättra arbetet kring SSPF. I arbetet ingick att ta fram en tydlig målgruppsbeskrivning, arbeta med syfte och mål.
- Stöd till den ideella föreningen Mamma United Community.

Otillåten påverkan

Dialoger med chefer och medarbetare tillsammans med Brå om otillåten påverkan.

Välfärdsbrott

- En heldagskonferens i Stockholm på temat välfärdsbrottslighet
- Fyra handledningstillfällen med Brå i arbetet med Crime proofing
- En halvdagskonferens med Skatteverket

Situationellt och platsbaserat brottsförebyggande arbete

- Ett flertal riktade insatser för att arbeta med modellen "Tryggare skola".
- Trygghet och brottsförebyggande samhällsplanering: Workshop med strategier på Trygghetscenter och Samhällsbyggnadskontoret.

Södertälje

Kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete

- BRÅ:s digitala basutbildning under sex veckor riktad till nyckelfunktioner i kommunen.
- Utbildning i implementering och förändringsarbete till nyckelfunktioner i kommunen.
- Utveckla en övergripande styrmodell för hela kommunkoncernen med syfte att skapa förutsättningar för att arbeta på ett mer systematiskt och kunskapsbaserat sätt. Brå har bidragit med kunskapsstöd för att göra kartläggningar och utveckla den nya styrmodellen och den kommunövergripande lägesbilden. Den nya styrmodellen kommer att implementeras under 2024 och 2025 med ekonomiskt stöd från Brå.